

Ympäristöministeriö

kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Viite: ympäristöministeriön lausuntopyyntö 10.5.2017 (YM026:00/2017)

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi. Muutos sisältäisi uudet asuin-, työ-, majoitus- ja kokoontumistiloja koskevat asetuksenantovaltuudet, laajennusta koskevan täsmennyksen rakennuksen määritelmään, muutoksen kerrosalaa koskevaan pykälään sekä teknisluonteisen korjauksen rakennusluvan edellytyksiä koskevaan pykälään.

Samassa yhteydessä ympäristöministeriö pyytää lausuntoa lakiuudistukseen liittyvistä asetuksista. Eri säädösluonnoksia koskevat lausunnot on pyydetty erottamaan lausuntoasiakirjassa selkeästi toisistaan.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä. Ministeriön lausunto koskee vain luonnosta hallituksen esitykseksi. Ministeriö tuo lausunnossaan esille matkaviestinverkkojen sisätilakuuluvuutta koskevia näkökohtia. Ministeriö on lausuntoa valmistellessaan kuullut myös Viestintävirastoa sekä matkaviestinalan toimijoita.

Edellä kuvatun mukaisesti liikenne- ja viestintäministeriö esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa:

Luonnos hallituksen esitykseksi

Aiemmissa yhteyksissä esitettyihin lausuntoihinsa¹ viitaten liikenne- ja viestintäministeriö pitää välttämättömänä, että rakentamisen sääntely mahdollistaa käyttötarkoitukseensa sopivien rakennusten rakentamisen ja ylläpidon. Laadukkaat, turvalliset ja toimintavarmat tietoliikenneyhteydet ovat nyky-yhteiskunnassa perusedellytys niin asumiseen, elinkeino- ja palvelutoimintaan kuin viranomaistoimintaanakin tarkoitettujen rakennusten tarkoituksenmukaiselle käytölle.

Matkapuhelinverkon käyttö on merkittävä osa suomalaisten arkipäivää, kun

1

1) Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 14.3.2016 (YM5/600/2016); liikenne- ja viestintäministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta sekä eräistä asetusluonnoksista.

2) Ympäristöministeriön lausuntopyyntö YM036:00/2014; liikenne- ja viestintäministeriön lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi uuden rakennuksen energiatehokkuudesta.

3) HE 220/2016 vp; liikenne- ja viestintäministeriön asiantuntijalausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

taas lankapuhelinliittymien määrä on vähentynyt tasaisesti. Kansainvälisesti vertailluna Suomi on edelläkävijä mobiiliyhteyksien tarjonnassa ja hyödyntämisessä, ja etenkin mobiilidatan käyttömäärät tulevat moninkertaistumaan lähivuosina niin kotimaassa kuin globaalistikin. Nykypäivänä tavanomaisten matkapuhelinten ja tablettien ohella tulevaisuudessa yhä useampien laitteiden toimivuus tulee perustumaan langattomiin viestintäverkkoihin niin sanotun esineiden internetin kehittymisen myötä. Lähitulevaisuudessa myös uusien taajuusalueiden käyttöönotto (ns. 5G-taajuudet) tuo uusia tarpeita ja toisaalta myös haasteita sisätilakuuluvuuden toteuttamiselle.

Ehdotetulla maankäyttö- ja rakennuslain muutoksella säädettäisiin ympäristöministeriölle asetuksenantovaltuus teknisistä ratkaisuksista, joilla voidaan luoda edellytykset matkaviestinten sisätilakuuluvuudelle.

Yleisellä tasolla liikenne- ja viestintäministeriö pitää erittäin kannatettavana sitä, että ympäristöministeriö esittää matkaviestinverkon sisätilakuuluvuuden huomioimista maankäyttö- ja rakennuslaissa. Liikenne- ja viestintäministeriö ei yleisellä tasolla kannata sääntelyn lisäämistä. Sisätilakuuluvuusongelmien syntymisellä ja niiden ratkaisemisella voidaan kuitenkin katsoa olevan merkittävää yhteyttä rakentamisen sääntelyyn. Näin ollen liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä sitä, että kuuluvuusongelmien ehkäisyyn kiinnitetään huomiota jo rakennuksen rakentamis- tai saneerausvaiheessa, jossa ratkaisujen toteuttaminen on pääsääntöisesti huomattavasti kustannustehokkaampaa kuin jälkikäteen tehtäessä. Asetuksenantovaltuudesta säätäminen tarjoaisi viranomaisille mahdollisuuden ehkäistä ongelmien syntymistä uusissa rakennuksissa sääntelyn keinoin eduskunnan edellyttämällä tavalla. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää luonnosta hallituksen esitykseksi siten yleisesti oikeansuuntaisena. Ministeriö kuitenkin toivoo luonnokseen vielä muutoksia seuraavien seikkojen osalta:

1. Hätäviestintää koskevat kirjaukset ehdotetussa 117 j §:ssä ja esityksen perusteluissa:

Ympäristöministeriön luonnoksessa esitetyn 117 j §:n 2 momentti sisältää vaatimuksen, jonka mukaan *"Asuin-, majoitus- ja työtiloja sisältävän rakennuksen on oltava teknisiltä ratkaisuiltaan sellainen, että rakennuksessa oleskelevilla henkilöillä on edellytykset kutsua hätätilanteessa apua matkaviestinten avulla ellei kysymyksessä ole rakennus, jonka sisätilakuluvuutta on vaimennettava turvallisuuden takia."*

Liikenne- ja viestintäministeriö tukee vahvasti tavoitetta turvata asukkaiden tai muiden rakennusten käyttäjien viestintämahdollisuudet hätätilanteessa. Ministeriö kuitenkin huomauttaa, että jo kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuuden kannalta välttämättömän viestinnän voidaan katsoa olevan käsitteenä laajempi, kuin viestintä akuutissa hätätilanteessa. Turvarannekkeet ja muut uudet asumisturvallisuuteen ja erityisesti vanhentuvan väestön terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät laitteet ja sovellukset yleistyvät jatkuvasti yhteiskunnan digitalisoitumisen myötä. Myös toimintakriittinen viranomaisviestintä (mm. pelastusviranomaisten viestintä) perustuu tulevaisuudessa kaupalliseen matkaviestinverkkoon

pohjautuvaan laajakaistaratkaisuun. Häätäpuheluiden ohella myös arkipäiväiset ja tavanomaiset viestintätarpeet perustuvat enenevästi langattomaan viestintään. Rakennuksissa asuvien tai asioivien henkilöiden omien matkaviestintatarpeiden lisäksi näiden käytössä olevien yhä moninaisempien kodin ja työympäristön laitteiden toimivuus on usein riippuvainen toimivista matkaviestinverkoista. Toimivien matkaviestinverkkojen avulla voidaan osaltaan myös edistää asumisen ja muun rakennusten käytön energiatehokkuutta, esimerkiksi etäluettavien kulu- tusta mittaavien laitteistojen kautta.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsookin, ettei sisätilakuuluvuuden tarpeita tulisi rajata esityksessä pelkkiin hätäviestinnän tarpeisiin. Asetuk- senantovaltuutta koskeva säännös olisi tarkoituksenmukaista muotoilla siten, että se mahdollistaisi sisätilakuuluvuuden turvaamisen laajem- masta näkökulmasta. Ehdotetun 117 j §:n tekstin sijasta hätäviestintä- tarpeet voitaisiin mainita esimerkinluontoisena perusteena kuuluvuu- den turvaamiselle hallituksen esityksen perusteluissa.

2. Ehdotettu edellytys säättää RF-kuuluvuudesta rakennuksen ulkopuolel- la:

Ympäristöministeriön luonnoksessa esitetyn 117 j §:n yksityiskohtaisis- sa perusteluissa todetaan sisätilakuuluvuutta koskevan rakentamis- määräyksen antamisen edellytyksenä olevan, että liikenne- ja viestin- täministeriö määrittää vähimmäistason matkaviestinten sisätilakuulu- vuudelle. Yleisperusteluissa taas esitetään, että liikenne- ja viestintä- ministeriö säätäisi arvon tai luokkia RF-kuuluvuudelle rakennuksen vaipan ulkopuolelle. Liikenne- ja viestintäministeriö huomauttaa, että sellaisenaan yhden lukuarvon määrittely matkaviestinverkon ulkopeitol- le tai sisätilakuuluvuudelle ei ole mahdollista, sillä kentänvoimakkuus riippuu käytettävästä taajuusalueesta, teknologiasta ja eräistä muista tekijöistä.

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö pitää oikeusvarmuuden näkökul- masta tärkeänä huolehtia siitä, ettei esitetyllä sääntelyllä luoda teleyri- tyksille uusia, näille myönnettyjen verkkotoimilupien ehdoista poik- keavia velvoitteita verkon kuuluvuudesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että kysymystä riittävästä taso- sta signaalinvoimakkuudelle voi olla asianmukaista käsitellä ehdotuksen perusteluissa. Ministeriö kuitenkin katsoo, ettei ulkopeiton tai sisätila- peiton vähimmäisvoimakkuudesta säätämistä tulisi pitää esitetyllä ta- valla tiukkana edellytyksenä kuuluvuutta turvaavista rakenteellisista ratkaisuista säätämiseksi. Lähtökohtaisesti voisi olla riittävää, että ym- päristöministeriölle säädettäisiin maankäyttö- ja rakennuslaissa velvol- lisuus kuulla liikenne- ja viestintäministeriötä sisätilakuuluvuuden ra- kenteellisia ratkaisuja koskevaa asetusta valmisteltaessa.

12.6.2017

Mikael Nyberg
osastopäällikkö, ylijohtaja

Sini Wirén
neuvotteleva virkamies

Liitteet	-
Jakelu	Ympäristöministeriö
Tiedoksi	Viestintävirasto

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--